

ELS «ROJOS»

Per JOSEP M.ª QUINTANA

En la tragèdia que vivim, la confusió de les idees, dels fets i dels noms de les coses han tingut una importància cabdal. La propaganda indubtablement ben organitzada dels estats totalitaris posada al servei de la facció amb l'ajut de tota la gran premsa capitalista, la desorientació de les masses i sectors que podien i devien defensar la posició del Govern i el poble republicà, han fet que els primers clixés posats en circulació per l'esmentada propaganda, —per altra part no contrarestatada en la forma deguda per causa de les dificultats inherents als primers temps de la guerra, en què aquí fou precis improvisar-ho tot.—deixessin estereotipats els mots «rojos» per a designar als lleials i «nacionals» per a designar els insurgents. No volem insistir sobre el contrasentit que significa el que uns generals i unes castes aixecats en armes contra el Govern legítim, que han hipotecat l'esdevenidor del seu país i permès la destrucció sistemàtica del mateix per les armes i mercenaris d'altres estats se'ls reconegui i apliqui tal denominació. Però sí creiem necessari que sigui bandejat de la premsa que té la pretensió de seriositat i que pel seu tiratge representa o informa grans sectors d'opinió europea, el denominatiu de «rojos» als que defensen un Govern legítim, reconegut com a únic de l'Estat espanyol pels mateixos Governos dels seus respectius països. Si tots els sectors antifeixistes que formen avui el front popular, per mitjà dels seus representants en el Govern accepten i publiquen els tretze punts coneguts de tothom com a fi de guerra, punts que no s'aparten dels principis democràtics i liberals que informen i defensen les Constitucions dels seus propis països, ¿per què entestar-se amb evident mala fe els uns i amb la força de la inèrcia els altres en qualificar-nos de rojos, mot que no ens molesta en sí, però que pel significat que vol atribuir-se-li ens perjudica en la mentalitat d'una massa considerable que accepta els tòpics i no distingeix, ni te per què, de matissos ni de contrastos?

El President Roosevelt, l'únic entre els governants actuals dels grans Estats democràtics que no dubta en dir les coses pel seu nom i que sembla ere-

gir-se en campió dels principis democràtics, ha dit en un dels seus recents parlaments que el noranta per cent de la Humanitat vol viure dintre un estat de coses jurídic i que l'única manera d'assegurar la pau, que vol dir convivència entre els pobles, és el respecte als tractats i a les lleis que formen la base del dret internacional.

Seguint, doncs, l'exemple de l'il·lustre home d'Estat, cal dir les coses pel seu nom i desfer equívocs. Davant la mala fe i cinisme de la política franquista, el darrer i més típic exponent del qual és la nota de contestació al projecte anglès de retirada de voluntaris, tot el que no es produeixi amb deliberada mala fe ha de situar les coses al seu lloc. ¿Quina garantia pot representar la cinica desinvoltura del dictador Franco per les relacions presents i futures amb les potències occidentals? Comparar el seu procedir amb la claredat i altesa de mires del Govern republicà envers les altres nacions, evidencia la precisió de prendre, abans que no sigui massa tard, actituds clares i decidides. Donar les facilitats degudes i de dret al Govern legítim de la República i tractar als de Burgos com el que són en realitat, uns sublevats fora de la llei i uns indesitjables pels seus procediments de guerra i pirateria que constitueixen un greuge a tot el que representa dret internacional de gent i a la sensibilitat dels homes que no visquin ofuscats per la passió o el partidisme.

No és que pretenguem en aquestes al·lures que una intervenció dels que es diuen guardians del dret i de la pau els redueixi per la força, ni tan sols que s'apliquin els pactes a què tenim dret com a Estat membre de la Societat de Nacions. Fóra suficient que els governs es neguessin a tractar amb uns usurpadors i traïdors fora de tota llei, i que com abans diem, es reprengui el lliure comerç amb la República Espanyola, fent-lo respectar amb mitjans que tenen sobradament al seu abast. Amb aquest procediment, que no representaria més que seguir les normes de l'ètica i la justícia, l'anomenat problema espanyol no pertorbaria per gaire temps els somnis i tranquil·les digestions dels respectables homes d'Estat i diplomàtics europeus.

CARNET INTERNACIONAL

D'un quant temps a aquesta part, i per disseny dels dirigents alemanys, la inquietud i tensió europea ve augmentant progressivament. És una incògnita per a tothom i ens permetem creure que fins pels mateixos dirigents del Reich l'objecte a què en definitiva ve destinada l'extraordinària mobilització alemanya, referida especialment a les proximitats de les fronteres de Txecoslovàquia.

Es molt probable que vulguin estar en disposició d'aprofitar, si es presenta, el moment oportú per tal d'intervenir violentament, amb el fi d'obtenir el primer pas de l'expansió vers l'est, que no pot ésser altre que destruir la unitat i principal obstacle que pot oposar-se a la influència i domini d'Alemanya sobre la conca del Danubi per a prosseguir després en els seus plans de gran envergadura.

No hi ha dubte que França sent profundament la iniquitat i veu la gravetat del perill que per ella representa, l'obtenció per part del seu tradicional enemic d'un nou èxit en l'Europa central, que vindria a liquidar definitivament la seva influència i prestigi prop dels estats que rodegen Alemanya i amb quina bona disposició, pactes i aliances comptava per a subjectar i minvar la força i agressivitat del seu temut veí.

No obstant, avui en política internacional, França ve a resultar un satèl·lit d'Anglaterra, per les circumstàncies i

també pels errors dels seus governants. Els anglesos per temperament i potser també per càlcul en aquest cas, fan gala de la seva calma proverbial. Ells no es senten tan directament amenaçats i per altra part no creiem oblidin fàcilment, els obstacles que per la seva política davant d'Itàlia en el conflicte amb Etiòpia ara fa tres anys, representà la política francesa dirigida per Laval. Però a Anglaterra no pot interessar-li tampoc una Alemanya amb la potència que representaria si s'obtingués el domini de l'altre sobre tota l'Europa central.

Es per això que sembla decidida a intervenir amb tota la seva influència i si cal amb tots els seus poderosos mitjans per a obtenir una solució pacífica del problema plantejat amb Txecoslovàquia en els termes aguts propis de les dictadures i especialment del nazisme i el feixisme. Hitler, en cas d'atrevir-se a provocar la guerra, ha de comptar amb l'actitud de Rússia. Si aquesta i França estan disposades a no tolerar cap acció violenta i Anglaterra fa conèixer per mitjans directes als cercles dirigents de Berlín que es troba disposada a recolzar a França, no creiem que el Führer ni els seus consellers es decideixin a plan-tejar el conflicte, ni en el cas de comptar una problemàtica neutralitat de Polònia i Rumania.

S. FIGUERAS

EL PERFECTE BURGÈS

Per JOSEP M.ª FRANCÈS

I

Els trasbalsos de la vida moderna tenen un punt neuràlgic que és el problema social i la visió que d'ell té cada grup o cada cleda. La lluita multiseccular entre els potentats i els desposseïts, afuades cada dia més per les condicions del treball i de la producció, han posat de moda un vocable. Aquest és el vocable «burgès».

Entre els distints sectors que mal-den per a transformar radicalment l'economia dels homes i dels pobles, el mot «burgès» és pronunciat amb un accent terriblement pejoratiu. No pas d'altra manera els sectaris de Mahoma devien esmentar els *gossos cristians* o els corifeus de Torquemada i d'Arbúes els *heretges*. Per avui només ens escam de reivindicar — valgui l'expressió — el mot «burgès», injustament pronunciat, moltes vegades, per gent que l'interpreta de manera equivocada i fictícia. De fet, els que blasmen sense més ni més el «burgès» — en llur immensa majoria — ho fan per un dels dos motius següents. O perquè ignoren d'on ve la paraula «burgès» i allò que els veritables burgesos han fet per la cultura, la llibertat i la civilització, o bé perquè es tracta de gent abusivament sensible als gaudis sensuals del llit i de la taula, que segons ells caracteritzen als burgesos, i escometen aquests per tal que no els facin la competència. Per regla general, mai ningú no s'asseu als coixins d'un auto de sis cilindres amb la prosopopeia del pelagats que s'ha passat la vida blasmant dels autos per considerar-los vehicles de «burgès».

Sovint, en exposar un individu els seus punts de vista quant al nivell de vida que li plau de portar, un contertuli desafortat li sol escopir a la cara com una blasfèmia:

— Vós, sou un perfecte burgès!

I bé. Això no és ni molt menys un insult. Tant de bo que les nou desenes parts dels habitants de la terra poguessin ésser anomenats, amb justícia, burgesos! I més, encara, perfectes burgesos. Perquè la perfecció associada a qualsevol aspecte de la vida confereix una qualitat ben de desitjar. El mal és que molts individus per llur avarícia, llur sordidesa moral o llurs culpables apetències de tota mena no són ni burgesos, ni perfectes. I qui sap si són ells capitalistes, plutòcrates, cavallers d'indústria, vividors de la Banca o de la Política, els que han derivat la versió popular devers el burgès, tal i com Neró va endegar-la contra els cristians.

Fa morir de riure que hom anomeni «burgès», amb to despectiu i busca-raons, l'home que amb la seva suor de vint o trenta anys, ha pogut equipar un minso vaixell d'una fabriqueta insignificant o d'una professió liberal més rica en mals de cap que en ingressos. I, per contra, que passi per un ultrarevolucionari, mant ciutadà que viu amb l'esquena drete, alimentant amb esgarips el

suport de la multitud i sense cap ideal concret, atents a canviar de casaca per mica que s'hi entesti la Rosa dels Vents. Però de tot això — com de moltes coses més —, que contàriem i no acabàriem — no se'n pot fer retret a ningú. La humanitat, avui com avui, està en pla de reformes a casa seva. Això fa que el parament moral, material i intel·lectual del món, estigui esmarxat i pres en una confusió terrible. La polsaguera del trasbals impedeix la clara visió de les coses i afavoreix els miratges i les allucinacions.

Agafem a l'atzar, un exemple qualsevol de burgès autènticament perfecte. Sense anar més lluny, un barceloní de la bona època, de classe mitjana i regularment il·lustrat. En primer lloc, és molt possible — en sabem a dotzenes — que aquest home pervingui d'aquella raça de catalans de l'avior que substituïen les escriptures amb la paraula. Ultra això, tot el que té és guanyat per ell sense extorsió de ningú — i la seva preocupació primordial és educar i instruir els fills. La vida d'aquest singular burgès es descompon entre el treball i la família. Això no vol dir que no li plagui de llegir bons llibres i presenciar bons espectacles i assistir a concerts i exposicions. No tan sols no li desplau, sinó que, sense ell i sense els milers i milers com ell que han fet gran Barcelona, ni l'art ni la ciència, ni la indústria, ni el teatre, ni el cinema no haurien ultrapassat la categoria d'assaigs. Al bon burgès li plau una taula ben parada.

Té tota la raó. S'estima més un llit confortable que no pas un jac infecte. Opinem com ell. Li agrada seguir els campionats esportius. Molt bé. Té la pruija de viatjar sempre que pot i com pot. Dinamisme més que lloable. Prefereix vestir correctament que anar pel món esparracat. Admirable. Ha estat ell qui ha propulsat la instal·lació de banys i dutxes a les vivendes i les excursions col·lectives a les platges. Millor que millor. No creiem que en totes aquestes activitats n'hi hagi ni una sola que hom pugui titllar de feixista o d'antihumana.

Nosaltres, no ens expliquem aquesta fòbia contra el burgès — en el veritable sentit de la paraula — ni contra la vida burgesa, la qual és la síntesi de la bona vida. Ni l'Emperador ni el multimilionari no són d'envejar, com tampoc no ho és el rodamón que pernocta a les cunetes o el recercador d'escombraries. No és aconsellable viure massa amunt ni massa avall. Per això, els madrilenys, carregats de bon sentit, anomenen *pis principal* al que es troba al bell mig de la casa. Una humanitat composta exclusivament de magnats multimilionaris, fóra carregosa i insuportable. Però no fóra gaire millor si només la componien captaires espellifats i llardosos.

Imp. Elzeviriana i Llibreria Camí, E. C. - Barcelona